

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia protecție socială, sănătate și familie

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

5 iunie 2013

CPS-6 nr. 328

R A P O R T

asupra proiectului de Lege privind protecția specială a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți

(nr. 61 din 11.02.2013, lectura II)

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege privind protecția specială a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți, aprobat de Parlament în prima lectură.

Pe marginea proiectului au parvenit mai multe obiecții și propuneri. Comisia a organizat audieri publice cu participarea tuturor autorilor, care au prezentat propuneri. Toate obiecțiile și amendamentele au fost suspușe dezbaterilor la ședința Comisiei sesizate în fond, rezultatele cărora sînt expuse în anexa la prezentul raport. Atît sinteza propunerilor și obiecțiilor, cît și varianta finală a proiectului de lege sunt parte integrantă a acestui raport.

Pornind de la cele menționate, Comisia protecție socială, sănătate și familie, cu majoritatea de voturi, propune examinarea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege nr. 61 în ședința plenară a Parlamentului, ținîndu-se cont de amendamentele, propunerile și obiecțiile acceptate.

Vladimir HOTINEANU,
Președintele Comisiei

Sinteza
propunerilor și obiecțiilor la proiectul de Lege privind protecția specială a copiilor
în situație de risc și a copiilor separați de părinți

(nr.61 din 11.02.2013)

Nr. d/o	Autorul propunerilor, obiecțiilor	Articolul, alineatul din proiect	Conținutul propunerii sau obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond	Redacția finală a propunerii, obiecției acceptată de către Comisia sesizată în fond, sau motivarea neacceptării
1.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art.3	Definiția noțiunii „ <i>copil în situație de risc</i> ” se propune a fi expusă în următoarea redacție: „ <i>copil în situație de risc</i> – copilul referitor la care se constată, în urma evaluării, una sau mai multe situații descrise la art.8 al prezentei Legi;”	Se acceptă	<u>Articolul 3 definiția noțiunii „<i>copil în situație de risc</i>” va avea următorul cuprins:</u> „ <i>copil în situație de risc</i> – copilul referitor la care, în urma evaluării, se constată, una sau mai multe situații descrise la art.8 al prezentei Legi;
2.	Deputata Liliana Palihovici	Art. 3	Noțiunea „ <i>copil în situație de risc</i> ” nu este definită clar. Se propune a fi expusă într-o nouă redacție: „ <i>copil în situație de risc</i> - copilul se califică în situații de risc ca urmare a încălcării drepturilor lui prin acțiunile sau inacțiunile părinților sau a altor reprezentanți legali;”	Se acceptă parțial, în contextul propunerii nr. 1 a dlui deputat Valeriu Ghilețchi, care acoperă exhaustiv toate situațiile din art. 8.	

3.	Comisia protecție socială, sănătate și familie	Art. 3	În definiția noțiunii „ <i>violență împotriva copilului</i> ” se propune a fi exclusă sintagma „aflată în poziție de răspundere, putere ori în relație de încredere cu copilul” și în continuare după text.	Se acceptă	<u>Articolul 3 definiția noțiunii „violență împotriva copilului”</u> va avea următorul cuprins: „ <i>violența împotriva copilului</i> – forme de rele tratamente produse de către părinți/reprezentanți legali/persoană în grija căreia se află copilul sau de orice altă persoană, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea, demnitatea și moralitatea, care include tipurile de violență definite în articolul 2 al Legii nr. 45 din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie;”
4.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. 3	Noțiunea „ <i>neglijarea copilului</i> ” se propune a fi redefinită după cum urmează: „ <i>neglijarea copilului</i> - omisiunea sau ignorarea voluntară sau involuntară a responsabilităților privind creșterea, îngrijirea sau educarea copilului, fapt care pune în pericol dezvoltarea fizică, mintală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului. Neglijarea poate lua următoarele forme:	Se acceptă	<u>Articolul 3 definiția noțiunii „neglijarea copilului”</u> va avea următorul cuprins: „ <i>neglijarea copilului</i> - omisiunea sau ignorarea voluntară sau involuntară a responsabilităților privind creșterea și educarea copilului, fapt care pune în pericol dezvoltarea fizică, mintală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului. Neglijarea poate lua următoarele forme:

		<p>a) neglijare alimentară – privarea de hrană, administrarea de alimente nepotrivite sau dăunătoare vârstei copilului, malnutriția copilului;</p> <p>b) neglijare vestimentară lipsa îmbrăcăminte și a încălțăminte, în special lipsa îmbrăcăminte și încălțăminte necesare pentru perioada rece a anului;</p> <p>c) neglijare a igienei – încălcarea normelor de igienă la fapt care amenință viața și sănătatea copilului;</p> <p>d) neglijare medicală – lipsa sau refuzul îngrijirilor medicale necesare pentru protecția vieții, integrității corporale și sănătății copilului;</p>	<p>Se acceptă parțial, s-a acceptat propunerea nr.5 a dnei deputată Liliana Palihovici.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Se acceptă parțial</p>	<p><u>Articolul 3 definiția noțiunii „neglijare alimentară”</u> va avea următorul cuprins: <i>„neglijare alimentară – privarea copilului de hrană sau malnutriția copilului”;</i></p> <p><u>Articolul 3 definiția noțiunii „neglijare vestimentară”</u> va avea următorul cuprins: <i>„neglijare vestimentară – lipsa îmbrăcăminte și/sau a încălțăminte, în special lipsa îmbrăcăminte și/sau încălțăminte necesare pentru perioada rece a anului;”</i></p> <p><u>Articolul 3 definiția noțiunii „neglijarea igienei”</u> va avea următorul cuprins: <i>„neglijare a igienei – nerespectarea normelor generale de igienă personală, condiții de locuit insalubre, care amenință viața și sănătatea copilului;”</i></p> <p><u>Articolul 3 definiția noțiunii „neglijare medicală”</u> va avea următorul cuprins: <i>„neglijarea medicală - lipsa sau refuzul îngrijirilor medicale necesare pentru protecția vieții, integrității corporale și sănătății</i></p>
--	--	---	---	--

			<p>e) neglijare educațională – neîncadrarea în instituție școlară, neșcolarizarea copilului;</p> <p>f) neglijarea emoțională – neglijarea sau ignorarea totală a stărilor psihoemoționale prin care trece copilul;</p> <p>g) neglijare în supraveghere – punerea sau lăsarea copilului în condiții și circumstanțe în care lipsa de supraveghere pot conduce la îmbolnăvirea, traumatizarea și/sau decesul acestuia;”</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Se acceptă parțial</p>	<p>copilului, neadresarea la lucrătorii medicali în cazurile de urgență;”</p> <p><u>Articolul 3 definiția noțiunii „neglijarea educațională”</u> va avea următorul cuprins: <i>„neglijare educațională – refuzul încadrării copilului în instituție școlară, neșcolarizarea copilului.”</i></p> <p><u>Articolul 3 definiția noțiunii „neglijarea emoțională”</u> va avea următorul cuprins: <i>„neglijare emoțională ignorarea problemelor psiho-emoționale ale copilului;”</i></p> <p><u>Articolul 3 definiția noțiunii „neglijare în supraveghere”</u> va avea următorul cuprins: <i>„neglijare în supraveghere – punerea sau lăsarea copilului în condiții și circumstanțe în care lipsa de supraveghere poate conduce la îmbolnăvirea, traumatismul copilului, exploatarea copilului sau decesul acestuia.</i></p>
5.	Deputata Liliana Palihovici	Art. 3 lit. a)	În definiția noțiunii „neglijare alimentară” se propune excluderea cuvintelor: „alimente nepotrivite” și „administrare necorespunzător vârstei copilului”.	Se acceptă	<u>Articolul 3 definiția noțiunii „neglijare alimentară”</u> va avea următorul cuprins: <i>„neglijare alimentară – privarea copilului de hrană sau malnutriția copilului;”</i>

6.	Deputata Liliana Palihovici	Art. 3 lit. b)	În definiția noțiunii „ <i>neglijare vestimentară</i> ” se propune excluderea sintagmei „sau de mărime necorespunzătoare”.	Se acceptă	Articolul 3 definiția noțiunii „neglijare vestimentară” va avea următorul cuprins: „ <i>neglijare vestimentară</i> – lipsa îmbrăcăminte și a încălțăminte, în special lipsa îmbrăcăminte și încălțăminte necesare pentru perioada rece a anului;”
7.	Deputata Liliana Palihovici	Art. 3 lit. d)	Definiția noțiunii „ <i>neglijare medicală</i> ” se propune a fi redactată. La capitolul ”Măsuri profilactice” ar intra și vaccinarea copiilor. În momentul când un părinte refuză ca copilul lui să meargă în sistemul de vaccinare, noi îl pedepsim? Sau cade sub incidența acestei legi? Fiindcă a refuzat să meargă prin măsurile profilactice.	Se acceptă	Articolul 3 definiția noțiunii „neglijare medicală” va avea următorul cuprins: „ <i>neglijarea medicală</i> lipsa sau refuzul îngrijirilor medicale necesare pentru protecția vieții, integrității corporale și sănătății copilului, neadresarea la lucrătorii medicali în cazurile de urgență;”
8.	Deputata Liliana Palihovici	Art. 3 lit. f)	Definiția noțiunii „ <i>neglijare emoțională</i> ” se propune a fi redactată, pentru a exclude interpretările posibile.	Se acceptă	Articolul 3 definiția noțiunii „neglijarea emoțională” va avea următorul cuprins: „ <i>neglijare emoțională</i> – ignorarea problemelor psiho-emoționale ale copilului;”
9.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. 3	Noțiunea „ <i>pericol iminent</i> ” se propune a fi definită după cum urmează: „ <i>pericol iminent</i> - circumstanțe care indică în mod cert existența elementelor constitutive ale unei infracțiuni contra vieții și/sau	Se acceptă	Articolul 3 definiția noțiunii „pericol iminent” va avea următorul cuprins: „ <i>pericol iminent</i> - circumstanțe care indică în mod cert la existența elementelor constitutive ale unei infracțiuni contra vieții și/sau

			sănătății copilului, și care au sau pot avea impact grav asupra integrității fizice și/sau psihice a acestuia;”		sănătății copilului, și care au sau pot avea impact grav asupra integrității fizice și/sau psihice a acestuia;”
10.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. 3	Articolul 3 se propune a fi completat cu noțiunea „ luarea copilului de la părinți ” în următoarea redacție: „ <i>luarea copilului de la părinți</i> – procedură, prin care copilul este separat de părinți sau de persoanele în grija cărora se află acesta, efectuată în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Codului familiei.”	Se acceptă	Articolul 3 definiția noțiunii „luarea copilului de la părinți” va avea următorul cuprins: „ <i>luarea copilului de la părinți</i> – procedură, prin care copilul este separat de părinți sau de persoanele în grija cărora se află acesta, efectuată în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Codului familiei;”
11.	Deputatul Iurie Țap	Art. 3	În articolul 3 după noțiunea „ <i>plasament planificat</i> ” se propune a fi introdusă noțiunea „ <i>Specialist pentru protecția drepturilor copilului</i> ” cu următorul conținut: „Specialist pentru protecția drepturilor copilului – responsabil de realizarea măsurilor de protecție a copilului, aflat în dificultate.”.	Se acceptă parțial	Articolul 3 definiția noțiunii „Specialist pentru protecția drepturilor copilului” va avea următorul cuprins: „ <i>Specialist pentru protecția drepturilor copilului</i> – funcționar public din cadrul primăriei care realizează activități de suport pentru îndeplinirea atribuțiilor autorității tutelare locale.”.
12.	Deputatul Iurie Țap	Art. 3	La Articolul 3 în noțiunile: ”Management de caz” – sintagma ”asistent social” se propune a fi substituită cu cuvântul ”specialistului”; ”Echipa multidisciplinară” –	Se acceptă parțial, excluderea asistentului social comunitar din textul legii și transmiterea funcțiilor atribuite asistentului social	Articolul 3 definiția noțiunii va avea următorul cuprins: ” <i>management de caz</i> – metoda principală de lucru a specialistului pentru protecția drepturilor copilului și a asistentului social,

			<p>textul „convocat de asistentul social comunitar în calitate de manager de caz” se propune a fi exclus</p>	<p>comunitar către specialistul pentru protecția drepturilor copilului ar putea fi realizată în situația în care pînă la momentul intrării în vigoare a proiectului de lege, respectiv 1 ianuarie 2014 ar fi fost posibilă realizarea procedurilor de recrutare, angajare și instruire a specialiștilor.</p> <p>De asemenea, nu este cert faptul că pînă la 1 ianuarie va fi identificat numărul necesar de persoane pentru funcția de specialist, care dețin calificarea corespunzătoare și doresc să activeze într-un domeniu atât de sensibil (în special în ce privește identificarea, evaluarea și asistența copiilor în cazurile de violență sau neglijare).</p> <p>Pe de altă parte MMPSF poate asigura aplicarea legii din momentul intrării în vigoare a acesteia în cazul în care la etapa inițială funcțiile de evaluare vor fi realizate de către asistenții social comunitari, inclusiv fiind deja planificată</p>	<p>prin intermediul căreia evaluează necesitățile copilului și ale familiei lui în colaborare cu ei, coordonează, monitorizează, evaluează și susține copilul și familia acestuia pentru a beneficia de servicii și prestații sociale care să răspundă acestor necesități.”</p> <p><i>”echipă multidisciplinară – grupul convocat de specialistul pentru protecția drepturilor copilului sau în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar, compus din profesioniști din diferite domenii, cu atribuții în protecția copilului, care colaborează în scopul prevenirii și/sau soluționării cazurilor copiilor;”.</i></p>
--	--	--	--	---	--

				<p>instruirea asistenților sociali comunitari și a primarilor.</p> <p>În acest context, considerăm oportună substituirea sintagmei "asistent social comunitar" prin sintagma "specialistul pentru protecția drepturilor copilului sau în lipsa acestuia asistentul social comunitar", astfel asigurându-se continuitatea procesului de protecție a copilului indiferent de evoluția situației privind instituirea în primărie a funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului, precum și în cazurile absenței temporare a specialistului în caz de incapacitate temporară de muncă sau concediu de odihnă.</p>	
13.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. 4	<p>Se propune completarea articolului 4 cu principiul legat de acordarea asistenței familiilor</p> <p>Articolul 4 literele a), b) și c) se propun a fi expuse după cum</p>	Se acceptă parțial	<p><u>Articolul 4 va avea următorul cuprins:</u></p> <p>"Articolul 4. Principiile în domeniul protecției copilului în situație de risc și a copilului separat</p>

		<p>urmează:</p> <p>„a) asigurarea și promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului;</p> <p>b) prioritate a educației copilului în familie, dreptul prioritar al părinților să-și educe copiii conform propriilor convingeri și responsabilitatea lor pentru îngrijirea, educarea și protecția copilului;</p> <p>c) obligația statului de a asigura asistența necesară familiei în creșterea și educarea copiilor;”</p>		<p>de părinți</p> <p>Protecția copilului se realizează conform următoarelor principii:</p> <p>a) asigurarea și promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului;</p> <p>b) respectarea priorității creșterii și educării copilului în familie;</p> <p>c) dreptul prioritar al părinților de a educa copiii conform propriilor convingeri și responsabilitatea primară a părinților pentru creșterea, educarea și protecția copilului;</p> <p>d) obligația statului de a asigura asistența necesară familiei în creșterea și educarea copiilor;</p> <p>e) egalitatea șanselor și nediscriminarea;</p> <p>f) cooperarea intersectorială și intervenția multidisciplinară;</p> <p>g) asistența individualizată pentru fiecare copil;</p> <p>h) respectarea demnității copilului;</p> <p>i) asigurarea participării copilului în luarea deciziilor care îl privesc, ținând cont de vârsta și de gradul său de maturitate;</p>
--	--	---	--	---

					<p>j) asigurarea continuității în creșterea și educarea copilului, ținând cont de originea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică, în cazul luării unei măsuri de protecție;</p> <p>k) celeritate în luarea oricărei decizii cu privire la copil;</p> <p>l) responsabilitatea autorităților pentru asigurarea protecției împotriva violenței, neglijării și exploatării copilului.”</p>
14.	Comisia administrație publică și dezvoltare regională	Art. 6	Se propune completarea cu un alineat nou cu următorul conținut: „Autoritatea tutelară locală exercită atribuțiile sale direct sau prin intermediul specialistului pentru protecția drepturilor copilului, angajat în cadrul primăriei.”	Se acceptă	<u>Articolul 6 se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:</u> (2) Autoritatea tutelară locală exercită atribuțiile sale direct sau prin intermediul specialistului pentru protecția drepturilor copilului, angajat în cadrul primăriei.
15.	Comisia administrație publică și dezvoltare regională	Art. 6 lit. c)	Litera c) se propune a fi exclusă.	Se acceptă	
16.	Deputatul Iurie Țap	Art. 6	Articolul 6 litera e) se propune a fi expusă în următoarea redacție: e) Asigură evaluarea familiilor cu copii în situație de risc și a copiilor separați de părinți; Aliniatul unic se completează cu litera (e ¹ -e ⁴)	Se acceptă	<u>Articolul 6 alin. (1) literele d) –h) vor avea următorul cuprins:</u> d) asigură evaluarea familiilor cu copii în situație de risc și a copiilor separați de părinți;

			<p>e¹) Asigură luarea copilului de la părinți sau persoanele în îngrijirea cărora se află acesta, în cazul existenței unui pericol iminent pentru viața și sănătatea lui;</p> <p>e²) Asigură plasamentul de urgență al copiilor separați de părinți;</p> <p>e³) Asigură instituirea tutelei/curatelei asupra copiilor ai căror părinți sunt plecați peste hotare;</p> <p>e⁴) Asigură luarea și scoaterea din evidență a familiilor cu copii în situație de risc și a copiilor separați de părinți;</p>		<p>e) asigură luarea copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află acesta, în cazul existenței unui pericol iminent pentru viața și sănătatea lui;</p> <p>f) asigură plasamentul de urgență al copiilor separați de părinți;</p> <p>g) asigură instituirea tutelei/curatelei asupra copiilor ai căror părinți sunt plecați peste hotare;</p> <p>h) asigură luarea și scoaterea din evidență a familiilor cu copii în situație de risc și a copiilor separați de părinți;”</p>
17.	Deputatul Iurie Țap	Art. 6 lit. m)	<p>La Articolul 6 litera m) se propune următorul conținut:</p> <p>„m) Colaborează cu autoritățile tutelare teritoriale și centrale, privind protecția copiilor în situație de risc și a copiilor rămași fără ocrotire părintească, inclusiv prin informarea reciprocă pe problemele de interes comun.”.</p>	Se acceptă	<p><u>Articolul 6, litera p)</u> va avea următorul cuprins:</p> <p>„p) Colaborează cu autoritățile tutelare teritoriale și centrale, privind protecția copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți, inclusiv prin informarea reciprocă pe problemele de interes comun.”.</p>
18.	Deputatul Iurie Țap	Art.7 lit. d)	<p>La Articolul 7, litera d) se propune a fi expusă în următoarea redacție:</p> <p>d) Asigură plasamentul planificat al copiilor separați de părinți;</p> <p>Alineatul unic se completează cu litera (d¹–d²)</p>	Se acceptă	<p><u>Articolul 7 literele d) –f) vor avea următorul cuprins:</u></p> <p>d)asigură plasamentul planificat al copiilor separați de părinți;</p> <p>e)asigură stabilirea /retragera statutului de copil rămas</p>

			d ¹) Asigură stabilirea /retragerea statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească și de copil rămas fără ocrotire părintească; d ²) Asigură stabilirea statutului de copil adoptabil		temporar fără ocrotire părintească și de copil rămas fără ocrotire părintească; f) asigură stabilirea statutului de copil adoptabil;”
19.	Deputata Maria Ciobanu	Art. 7 lit. i)	La litera i) se propune de specificat cui îi prezintă autoritatea tutelară teritorială propuneri privind instituirea sau dezvoltarea serviciilor sociale.	Se acceptă	<u>Articolul 7, litera k)</u> va avea următorul cuprins: „k) efectuează analiza datelor privind situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială respectivă și prezintă propuneri Consiliului raional/municipal privind instituirea sau dezvoltarea serviciilor sociale conform necesităților identificate;”
20.	Deputatul Iurie Țap	Art. 7 lit. k)	La Articolul 7 litera k) se propune următorul conținut: „k) Colaborează cu autoritățile tutelare locale, teritoriale și centrale, privind protecția copiilor, inclusiv prin informarea reciprocă pe problemele de interes comun.”	Se acceptă	<u>Articolul 7, litera m)</u> va avea următorul cuprins: „m) Colaborează cu autoritățile tutelare locale, teritoriale și centrale, privind protecția copiilor, inclusiv prin informarea reciprocă pe problemele de interes comun.”
21.	Comisia protecție socială, sănătate și familie	Art. 8 litera a)	Articolul 8 litera a) se propune a fi expus în următoarea redacție: „a) sînt supuși violenței;”	Se acceptă	<u>Articolul 8, litera a)</u> va avea următorul cuprins: „a) sînt supuși violenței;”

22.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. 9 alin. (2) și (3)	La articolul 9 alineatele 2) și 3) se propune a fi excluse pentru a fi incorporate, alături de alte prevederi de rigoare, în cadrul unui articol separat care se va referi expres la procedura de luare a copilului de la părinți. Deoarece, conform denumirii, art.9 se referă la „Evaluarea situației copilului, evidența și asistența copiilor în situație de risc”. Însă alin.(2) și (3) se referă în mod clar la luarea copiilor de la părinți. Ca urmare este necesară includerea acestor prevederi în cadrul unui articol separat.	Se acceptă	<u>Alineatele (2) și (3) din articolul 9</u> – se exclud
23.	Deputata Liliana Palihovici	Art. 9 alin. (2)	Având în vedere faptul că separarea copilului de părinți este o măsură extrem de sensibilă, care urmează a fi efectuată cu precizie înaltă și fără efecte abuzive, este oportun ca măsura respectivă să fie efectuată cu adresarea ulterioară în instanța de judecată a autorității tutelare care a dispus luarea copilului în decursul a 3 zile lucrătoare. În caz de nerespectare a acestui termen, decizia autorității tutelare devine nulă. Decizia respectivă se va aplica pînă la adoptarea de către instanța de judecată a hotărîrii definitive și irevocabile.	Se acceptă	„ Articolul 10. Luarea copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află copilul (1) În cazul în care în rezultatul evaluării inițiale se constată existența unui pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului, autoritatea tutelară de la locul aflării acestuia dispune imediat luarea copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află copilul, comunicînd acest fapt procurorului în termen de cel mult 24 de ore. (2) Procedura de luare a copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află copilul se efectuează

					<p>cu participarea obligatorie a autorității tutelare locale sau în lipsa acesteia a specialistului pentru protecția drepturilor copilului, asistentului social comunitar, medicului de familie, asistentului medicului de familie și a ofițerului operativ de sector.</p> <p>(3) În cazurile prevăzute la alin. (1), autoritatea tutelară locală, în termen de 3 zile lucrătoare, va porni o acțiune în instanța judecătorească privind decăderea din drepturile părintești sau luarea copilului de la părinți fără decăderea lor din aceste drepturi. Dacă această cerință nu este îndeplinită, copilul va fi înapoiat imediat părinților.</p> <p>(4) Cu excepția situațiilor prevăzute la alin. (1) luarea copilului de la părinți se efectuează numai în baza hotărârii instanței de judecată privind decăderea din drepturi părintești sau hotărârii instanței de judecată privind luarea copilului fără decădere din drepturi conform prevederilor articolelor 67-69, 71-73 ale Codului Familiei.</p>
24.	Deputatul Iurie Țap	Art. 9 alin. (7)	La alin. (7) se propune următorul cuprins: "Registrul de evidență a copiilor în situație de risc se ține de autoritatea tutelară locală".	Se acceptă	<p><u>Articolul 9 alin. (5) va avea următorul cuprins:</u></p> <p>"(5) Registrul de evidență a copiilor în situație de risc se ține de către</p>

			Alin. (9) se propune în următoarea redacție: „în cazul recepționării informației despre copiii aflați în situația menționată la litera h) din articolul 8, autoritatea tutelară locală sau reprezentantul acesteia participă la întocmirea actului de abandon al copilului într-o instituție sau a procesului verbal privind găsirea copilului”	Se acceptă parțial	<p>autoritatea tutelară locală, fiind completat de către specialistul pentru protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar.”</p> <p><u>Articolul 9 alin. (7) va avea următorul cuprins:</u></p> <p>“(7) În cazul recepționării informației despre copiii aflați în situația menționată la litera h) din articolul 8, autoritatea tutelară locală sau specialistul pentru protecția drepturilor copilului participă la întocmirea actului de abandon al copilului într-o instituție sau a procesului-verbal privind găsirea copilului.”</p>
25.	Deputatul Valeriu Ghilețchi		După articolul 11 se propune completarea proiectului Legii cu un nou articol cu următorul cuprins: „Articolul 12. Luarea copilului de la părinți (1) Luarea copilului de la părinți sau de la persoanele în îngrijirea cărora acesta se află poate fi dispusă doar prin decizia instanței de judecată, la cererea autorității tutelare, în cazul: a) decăderii din drepturile părintești, conform art.67 din Codul familiei; a) fără decădere din drepturile părintești, conform art.71 din Codul familiei;.	Se acceptă parțial. Se propune includerea articolului privind luarea copilului de la părinți, în capitolul III, după articolul 9 și totodată, o nouă redacție a alin. (1) din actualul articol 10, (care va deveni articolul 11), care să conțină o referință clară la procedura de luare a copilului de la părinți în cazul dispunerii plasamentului de urgență al copilului.	<u>După articolul 9 se introduce un articol nou</u> , cu următorul cuprins: „ Articolul 10. Luarea copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află copilul (2) În cazul în care în rezultatul evaluării inițiale se constată existența unui pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului, autoritatea tutelară de la locul aflării acestuia dispune imediat luarea copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află copilul, comunicând acest fapt

		<p>(2) Autoritatea tutelară este în drept să ceară instanței de judecată luarea copilului de la părinți în cadrul procesului judiciar la care părinții copilului sînt decăzuți din drepturile părintești sau în cadrul unui proces ulterior.</p> <p>(3) Plasamentul copilului luat de la părinți poate fi dispus de autoritățile tutelare după ce instanța de judecată ia decizia privind decăderea părinților din drepturile părintești.</p> <p>(4) Procedura de luare a copilului de la părinți se efectuează cu participarea obligatorie a autorității tutelare locale, asistentului social comunitar, medicului/asistentului medicului de familie și a poliției de sector.</p> <p>(5) În cazul în care, în urma evaluării efectuate de asistentul social, se constată existența unui pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului, autoritatea tutelară de la locul aflării acestuia dispune imediat luarea copilului de la părinți sau persoanele în îngrijirea cărora se află copilul, comunicînd acest fapt procurorului în termen de cel mult 24 de ore.</p> <p>(6) În cazurile prevăzute la alin.(4), autoritatea tutelară, în termen de 7 zile, va porni o acțiune în instanța</p>		<p>procurorului în termen de cel mult 24 de ore.</p> <p>(2) Procedura de luare a copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află copilul se efectuează cu participarea obligatorie a autorității tutelare locale sau în lipsa acesteia a specialistului pentru protecția drepturilor copilului, asistentului social comunitar, medicului de familie, asistentului medicului de familie și a ofițerului operativ de sector.</p> <p>(3) În cazurile prevăzute la alin. (1), autoritatea tutelară locală, în termen de 3 zile lucrătoare, va porni o acțiune în instanța judecătorească privind decăderea din drepturile părintești sau luarea copilului de la părinți fără decăderea lor din aceste drepturi. Dacă această cerință nu este îndeplinită, copilul va fi înapoiat imediat părinților.</p> <p>(4) Cu excepția situațiilor prevăzute la alin. (1) luarea copilului de la părinți se efectuează numai în baza hotărîrii instanței de judecată privind decăderea din drepturi părintești sau hotărîrii instanței de judecată privind luarea copilului fără decădere din drepturi conform prevederilor articolelor 67-69, 71-73 ale Codului Familiei.</p>
--	--	---	--	--

			<p> judecătorească privind decăderea din drepturile părintești sau luarea copilului de la părinți fără decăderea lor din aceste drepturi. Dacă această cerință nu este îndeplinită, copilul va fi înapoiat imediat părinților.”</p>		<p><u>Actualul articol 10 devine articolul 11, iar alineatul (1) din acest articol</u> va avea următorul cuprins: ”(1) Autoritatea tutelară locală emite dispoziția privind plasamentul de urgență al copilului cu informarea despre acest fapt a autorității tutelare teritoriale de la locul plasamentului copilului, în cazul luării copilului de la părinți în condițiile art. 10 alin. (1) sau în cazul lipsei părinților la momentul identificării din cauza situațiilor specificate la literele d) - h) din articolul 8.”</p>
26.	Comisia protecție socială, sănătate și familie	Art. 12 alin. (1)	<p>Articolul 12 alin. (1) litera a) în final se propune a fi completată cu sintagma „și 30 aprilie;”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Considerăm oportun de uniformizat calendarul prezentării datelor și anume datele să fie prezentate semestrial, la 30 octombrie și respectiv, 30 aprilie</p>	<p><u>Articolul 13 alin. (1) litera a)</u> va avea următorul cuprins: „a) administrația instituțiilor educaționale semestrial, până la data de 30 octombrie și 30 aprilie;”</p>
27.	Deputații Stella Jantuan Oleg Țulera	Art. 12	<p>Se propune completarea articolului 12 cu un alineat nou cu următorul conținut: „(1) Părinții, care au copii minori la întreținere și urmează să părăsească domiciliul stabil pe o perioadă mai mare de 30 zile, au obligația de a notifica autoritatea tutelară locală</p>	<p>Se acceptă parțial</p>	<p><u>Articolul 13 se completează cu alin. (4) cu următorul cuprins:</u> ”(4) Părinții/unicul părinte care pleacă peste hotare pe un termen mai mare de trei luni și ai căror copii rămân în Republica Moldova urmează să informeze în prealabil autoritatea tutelară locală despre</p>

			despre intenția sa cu 30 de zile înainte de plecare, precum și obligația de a nominaliza persoana în întreținerea și îngrijirea căreia vor rămîne copiii.”		persoana în grija căreia rămîne copilul.”
28.	Comisia protecție socială, sănătate și familie	Art. 12 alin. (3)	Se propune a fi expus în următoarea redacție: „(3) Evaluarea situației copilului de către asistentul social comunitar se efectuează în termen de până la 30 zile.”	Se acceptă	Articolul 13 alin.(3) va avea următorul cuprins: „(3) Evaluarea situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar se efectuează în termen de până la 30 zile.”
29.	Deputata Liliana Palihovici	Art. 12 alin. (3)	Se propune uniformizarea termenului de evaluare a situației copilului – 10 zile.	Se acceptă parțial în contextul acceptării propunerii nr. 27, ținând cont de faptul că potrivit datelor statistice, fiecare asistent social comunitar va trebui să evalueze de două ori pe an în medie cîte cca 20 copii, ai căror unicul sau ambii părinți sunt plecați peste hotare	Articolul 13 alin.(3) va avea următorul cuprins: „(3) Evaluarea situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar se efectuează în termen de până la 30 zile.”
30.	Deputatul Iurie Țap	Art. 12	În Articolul 12 se propune a fi exclus: La alin. (1) litera b), textul ”asistentul social comunitar”; La alin. (2) textul ”de către asistentul social comunitar” ;	Se acceptă parțial, argumentarea de la pct. 1. Totodată, menționăm că în virtutea atribuțiilor asistentului social comunitar pot exista situații	Articolul 13 va avea următorul cuprins: ” Articolul 13. Copiii ai căror părinți sînt plecați peste hotare (1) Informația privind identificarea copiilor ai căror părinți/unicul

			<p>La alin. (3) textul ” de către asistentul social comunitar”;</p> <p>La alin. (3) litera b) textul ”asistentul social comunitar”.</p>	<p>în care informația privind identificarea copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat la muncă peste hotare va fi oferită de către asistentul social comunitar.</p>	<p>părinte sînt plecați/este plecat la muncă peste hotare se prezintă autorității tutelare locale de către:</p> <p>a) administrația instituțiilor educaționale – semestrial , pînă la data de 30 octombrie și 30 aprilie;</p> <p>b) specialistul pentru protecția drepturilor copilului, asistentul social comunitar, medicul/asistentul medicului de familie, ofițerul operativ de sector – în termen de 3 zile din momentul identificării copilului.</p> <p>(2) În baza informației menționate în alineatul (1), autoritatea tutelară locală dispune efectuarea evaluării situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar și emite, cu consimțământul părinților/unicului părinte, dispoziția de instituire a tutelei/curatelei conform prevederilor legislației, dacă în urma evaluării inițiale se constată că condițiile de creștere și educare a copilului sînt adecvate</p> <p>(3) Evaluarea situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar se efectuează în termen</p>
--	--	--	---	---	---

					de până la 30 zile. (4) Părinții/unicul părinte care pleacă peste hotare pe un termen mai mare de trei luni și ai căror copii rămân în Republica Moldova urmează să informeze în prealabil autoritatea tutelară locală despre persoana în grija căreia rămîne copilul.”
31.	Comisia protecție socială, sănătate și familie	Art. 12	Se propune completarea articolului 12 cu un alineat nou (4) cu următorul cuprins: „(4) Dispoziția de instituire a tutelei/curatei se emite în baza consimțământului părinților.”	Se acceptă parțial. Considerăm oportună incorporarea în alin. (2) a prevederii referitor la consimțământul părinților plecați peste hotare pentru instituirea tutelei/curatei asupra copiilor rămași în țară	Articolul 13 alin.(2) va avea următorul cuprins: „(2) În baza informației menționate în alineatul (1), autoritatea tutelară locală dispune efectuarea evaluării situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar și emite, cu consimțământul părinților/unicului părinte, dispoziția de instituire a tutelei/curatei conform prevederilor legislației, dacă în urma evaluării inițiale se constată că condițiile de creștere și educare a copilului sînt adecvate”
32.	Comisia protecție socială, sănătate și familie	Art. 13 alin. (1) lit. a)	Litera a) se propune a fi expusă în următoarea redacție: „a) ai căror părinți lipsesc pentru o perioadă mai mare de 30 zile din cauza aflării la tratament în condiții	Se acceptă	Articolul 14 alin. (1) litera a) va avea următorul cuprins: „a) ai căror părinți lipsesc pentru o perioadă mai mare de 30 zile din cauza aflării la tratament în condiții

			de staționar în instituții medicale, fapt confirmat în baza certificatului medical eliberat de instituțiile medicale corespunzătoare;”		de staționar în instituții medicale, fapt confirmat în baza certificatului medical eliberat de instituțiile medicale corespunzătoare;”
33.	Deputata Liliana Palihovici	Art. 13 alin.(1) lit. a)	La litera a) se propune de concretizat termenul de „aflare îndelungată la tratament”.	Se acceptă, conform propunerii nr. 31	Articolul 14 alin. (1) litera a) va avea următorul cuprins: „a) ai căror părinți lipsesc pentru o perioadă mai mare de 30 zile din cauza aflării la tratament în condiții de staționar în instituții medicale, fapt confirmat în baza certificatului medical eliberat de instituțiile medicale corespunzătoare;”
34.	Comisia protecție socială, sănătate și familie	Art. 13 alin. (1) lit. h)	La litera h) se propune a fi exclusă sintagma „plasați în plasament planificat” și în continuare după text.	Se acceptă	Articolul 14 alin. (1) litera h) va avea următorul cuprins: „h) în privința părinților cărora se află în proces de derulare procedurile privind: decăderea din drepturile părintești, lipsirea de capacitatea de exercițiu, declararea ca fiind dispăruți fără urmă sau decedați.”
35.	Deputatul Iurie Țap	Art. 17	La Articolul 17 alin. (2) se propune următorul conținut: “(2) Ținerea registrelor de evidență a copiilor separați de părinți se efectuează de autoritatea tutelară locală și, respectiv, specialiștii responsabili din cadrul autorității tutelare teritoriale”.	Se acceptă	Articolul 18 alin. (2) va avea următorul cuprins: “(2) Ținerea registrelor de evidență a copiilor separați de părinți se efectuează de autoritatea tutelară locală și, respectiv, specialiștii responsabili din cadrul autorităților tutelare teritoriale.”

36.	Deputatul Iurie Țap	Art. 19	Articolul 19, litera b) se propune următorul conținut: ”b) să participe la activitatea echipelor multidisciplinare în procesul de evaluare inițială și complexă a situației copilului la solicitarea autorității tutelare locale, precum și la elaborarea și implementarea planului individualizat de asistență;”	Se acceptă	<u>Articolul 20, litera b) va avea următorul cuprins:</u> ”b) să participe la activitatea echipelor multidisciplinare în procesul de evaluare inițială și complexă a situației copilului la solicitarea autorității tutelare locale, precum și la elaborarea și implementarea planului individualizat de asistență;”.
37.	Comisia protecție socială, sănătate și familie	Art. 21 alin. (2) lit. k)	Litera k) se propune a fi expusă în următoarea redacție: „k) aflarea copilului în pericol iminent din cauza lipsei de supraveghere din partea părinților, reprezentanților legali sau altor persoane în grija cărora se află copilul.”	Se acceptă	<u>Articolul 22 alin. (2) litera k)</u> va avea următorul cuprins: „k) aflarea copilului în pericol iminent din cauza lipsei de supraveghere din partea părinților, reprezentanților legali sau altor persoane în grija cărora se află copilul.”
38.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Obiecții generale la proiectul legii	Se propune de clarificat și de stabilit concret ce semnificație au sintagmele „îngrijitori”. „persoană aflată în poziție de răspundere, putere ori în relație de încredere cu copilul”.	Se acceptă, Sintagma „persoana aflată în poziție de răspundere, putere ori în relație de încredere cu copilul” a fost exclusă, iar cuvântul ”îngrijitor” a fost substituită cu sintagma ”persoana în grija căreia se află copilul”	
39.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Obiecții generale la proiectul legii	Se menționează, că proiectul Legii nu stabilește nici o reglementare referitoare la echipa multidisciplinară, definită în art. 3.	În dispozițiile finale se menționează faptul că Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:	

			<p>Este echipa multidisciplinară obligatorie sau facultativă la evaluarea situațiilor de risc? Sunt persoanele invitate să facă parte din această echipă obligate sau nu să participe? Etc. Este necesar: sau de exclus această noțiune din art.3 sau de stabilit reglementările de rigoare.</p>	<p>a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;</p> <p>b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;</p> <p>c) va elabora și va adopta actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.</p> <p>În acest context, informăm că în cadrul unui parteneriat larg a fost elaborat proiectul Instrucțiunilor privind mecanismul de cooperare interinstituțională privind identificarea și asistența copiilor victime și potențiale victime ale abuzului, exploatării și neglijării, care au fost pilotate în trei raioane ale republicii Orhei, Leova, Fălești, actualmente se analizează rezultatele pilotării și după definitivare vor fi promovate pentru aprobare Guvernului. Proiectul Instrucțiunilor reglementează detaliat activitatea echipelor</p>	
--	--	--	--	---	--

				multidisciplinare, fundamentează cooperarea intersectorială.	
40.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Obiecții generale la proiectul legii	Se propune de stabilit noțiunea sintagmei „interes prioritar al copilului”, dat fiind că proiectul legii operează cu această sintagmă.	Se acceptă.	În articolul 3 se introduce o nouă definiție „interesul superior al copilului” cu următorul cuprins: <i>respectarea interesului superior al copilului – asigurarea condițiilor necesare pentru creșterea adecvată și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității copilului și de situația concretă în care acesta se află.</i>
41.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Obiecții generale la proiectul legii	Se atenționează, că în textul proiectului legii sunt folosite sintagmele „obligații privind creșterea și îngrijirea copilului”, „obligații părintești privind creșterea și îngrijirea copilului”, „obligații de creștere și îngrijire a copiilor”, „obligații privind creșterea și educația copiilor” pentru a exprima de fapt ceea ce înțelegem prin „obligații părintești”. Se recomandă a utiliza o sintagmă în întreg conținutul proiectului.	Se acceptă.	În textul proiectului de lege se folosește numai sintagma “creșterea și educarea copilului” în forma gramaticală respectivă.

42.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Obiecții generale la proiectul legii	Se propune de a stabili reglementările de rigoare (statutul, competența etc.) referitoare la „Comisia pentru protecția copilului aflat în dificultate”.	Se acceptă parțial. Activitatea Comisia pentru protecția copilului aflat în dificultate este reglementată de Hotărîrea Guvernului nr. 1177 din 31.10.2007, <i>cu privire la instituirea Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate și aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a acesteia.</i> Pentru claritate propunem completarea art. 11 alin. (1) în final cu sintagma: ” , modul de organizare și funcționare a căreia este aprobat de Guvern”. După adoptarea proiectului de lege, prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 1177 din 31.10.2007 vor fi aduse în concordanță cu legislația, conform dispozițiilor art. 22, alin.(2), lit. b) al proiectului de lege.	Articolul 12 alin. (1) va avea următorul cuprins: „(1) Plasamentul planificat al copilului se efectuează în baza dispoziției autorității tutelare teritoriale, cu avizul autorității tutelare locale și numai în baza avizului pozitiv al Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate, modul de organizare și funcționare a căreia este aprobat de Guvern.”
-----	-----------------------------	--------------------------------------	---	--	--

Amendamente neacceptate

43.	Deputatul Iurie Țap	Titlul proiectului legii	Pentru uniformizarea utilizării noțiunilor specifice (Hotărîrea Guvernului cu privire la instituirea Comisiei pentru protecția copilului	Nu se acceptă	După adoptarea legii actele normative care au obiect de reglementare protecția copilului vor fi revizuite, inclusiv în scopul
-----	---------------------	--------------------------	--	---------------	---

			<p>aflat în dificultate și aprobarea Regulamentului - cadru de activitate a acesteia, nr. 1177 din 31.10.2007), se propune modificarea titlului proiectului de lege în următoarea redacție:</p> <p><i>„Proiectul de lege privind protecția copilului aflat în dificultate”.</i></p>		<p>asigurării uniformității noțiunilor și terminologiilor utilizate.</p> <p>Actualmente, nu există o definiție a noțiunii de copil în dificultate, activitatea Comisiei axându-se în mod special pe examinarea cazurilor de separare a copiilor de părinți în situație de risc sau schimbarea tipului de plasament a copiilor separați de părinți.</p>
44.	Deputatul Iurie Țap	Art.3	<p>Noțiunea <i>„copil în situație de risc”</i> se propune a fi substituită cu noțiunea de <i>„copil aflat în dificultate”</i> cu următorul conținut:</p> <p><i>„Copil aflat în dificultate</i> - copil vulnerabil, copil victimă a abuzurilor, copil exploatat prin muncă, copil neglijat, copil cu probleme de sănătate, copil dependent, copil fără părinți, copil instituționalizat, copil needucat sau a cărui evoluție școlară este periclitată, copil care nu are acces la educație, copil care nu are condiții optime de trai, copil care nu este reprezentat legal, copil căruia nu îi sunt satisfăcute nevoile de bază, copil „singur acasă” (ai cărui părinți sunt plecați la muncă în străinătate), copil cu părinți alcoolici, copil traficant, copil care are părinți needucați în privința vieții de familie, copil părăsit, copil ale cărui</p>	<p>Nu se acceptă, s-a acceptat propunerea nr. 1 a dlui deputat Valeriu Ghilețchi, care acoperă exhaustiv toate situațiile din art.8.</p>	

			nevoi de creștere nu pot fi satisfăcute de părinți. ”.		
45.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. 3	Definiția noțiunii „ violență împotriva copilului ” se propune a fi completată cu sintagma „exploatarea copilului”, aceasta constituind una din formele care le ia violența și va avea următorul conținut: „ <i>violență împotriva copilului</i> - forme de rele tratamente produse de părinți/reprezentanți legali/îngrijitori sau de orice altă persoană aflată în poziție de răspundere, putere ori în relație de încredere cu copilul, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia, exploatarea copilului și îi pun în pericol viața, dezvoltarea, demnitatea și moralitatea, care include tipurile de violență definite în articolul 2 al Legii nr. 45-XVI din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie;”	Nu se acceptă	Formele de violență definite în Legea nr. 45-XVI din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie includ și exploatarea.
46.	Deputatul Iurie Țap	Art.9	La alin. (1) textul: ”de către asistentul social comunitar” se propune a fi exclus	Nu se acceptă, considerăm necesară prevederea expresă cui îi este adresată dispoziția emisă de autoritatea tutelară locală, astfel încât propunem completarea alin.	<u>Articolul 9 alin. (1) va avea următorul cuprins:</u> ”(1) Autoritatea tutelară locală de la locul aflării copilului dispune evaluarea inițială a situației copilului de către specialistul pentru protecția drepturilor

			<p>La alin. (3) textul „asistentul social comunitar” se propune a fi substituit cu „sau reprezentantul acesteia”</p>	<p>(1) din art. 9 cu sintagma ”specialistul pentru protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia de către”, în continuare după text.</p> <p>Nu se acceptă, La procedura de luare a copilului de la părinți sau persoanele în îngrijirea cărora se află copilul este necesară participarea obligatorie a autorității tutelare locale, în calitatea sa de factor de decizie, precum și a persoanei care a efectuat evaluarea inițială a situației copilului, respectiv a specialistului pentru protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia a asistentului social comunitar, deoarece anume această persoană este factorul care constată existența pericolului iminent.</p>	<p>copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar, cu implicarea în procesul de evaluare, după caz, a altor specialiști relevanți din domeniul ocrotirii sănătății, educației, ordinii publice etc.” ...</p> <p><u>Articolul 10 alin. (2) va avea următorul cuprins:</u></p> <p>” (2) Procedura de luare a copilului de la părinți sau persoanele în îngrijirea cărora se află copilul se efectuează cu participarea obligatorie a autorității tutelare locale, a specialistului pentru protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia a asistentului social comunitar, medicului de familie, asistentului medicului de familie și a ofițerului operativ de sector.”</p>
--	--	--	--	--	---

Vladimir HOTINEANU,
Președintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****privind protecția specială a copiilor
în situație de risc și a copiilor separați de părinți****Capitolul I
Dispoziții generale****Articolul 1. Obiectul legii**

Prezenta lege stabilește procedurile de identificare, evaluare, asistență, referire, monitorizare și evidență a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și autoritățile și structurile responsabile de aplicarea procedurilor respective.

Articolul 2. Sfera de aplicare a prezentei legi

Copiii beneficiază de protecție în condițiile prezentei legi fără nici o discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de cetățenie, apartenență etnică sau origine socială, de statutul la naștere, de situația materială, de gradul și tipul dizabilității, de aspecte specifice de creștere și educație a copilului, părinților ori altor reprezentanți legali, de locul aflării copilului (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.).

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, noțiunile principale utilizate au următoarea semnificație:

autoritate centrală pentru protecția copilului – Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, care este abilitat să elaboreze, să promoveze și să monitorizeze realizarea politicii statului în domeniul protecției copilului;

autoritate tutelară locală – primarii satelor (comunelor), orașelor;

autoritate tutelară teritorială – secțiile/direcțiile asistență socială și protecție a familiei/Direcția municipală pentru protecția copilului Chișinău. În mun. Bălți și mun. Chișinău, atribuțiile de autoritate tutelară locală sînt exercitate de autoritățile tutelare teritoriale, cu excepția copiilor din unitățile administrativ-teritoriale autonome din componența acestora, în cadrul cărora autoritatea tutelară locală sînt primarii unităților administrativ-teritoriale respective;

copil – persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu a dobîndit capacitatea deplină de exercițiu;

copil în situație de risc – copilul referitor la care, în urma evaluării, se constată, una sau mai multe situații descrise la art.8 al prezentei Legi;

copil separat de părinți – copilul care este lipsit efectiv de grija părinților în situații determinate de absența acestora, inclusiv în cazul plecării părinților la muncă peste hotare, copilul luat de la părinți din cauza existenței pericolului iminent pentru viața și sănătatea acestuia, precum și copilul cărui i s-a stabilit statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau copil rămas fără ocrotire părintească;

copil abandonat – copilul identificat fără părinți sau alt însoțitor legal, în cazul în care nu pot fi stabilite datele de identitate nici ale copilului, nici ale părinților;

interesul superior al copilului – asigurarea condițiilor necesare pentru creșterea adecvată și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității copilului și de situația concretă în care acesta se află;

familie – părinții și copiii acestora;

familie extinsă – rudele copilului pînă la gradul IV inclusiv;

reprezentant legal al copilului – părintele sau persoana desemnată conform legii să apere drepturile și interesele copilului;

management de caz – metoda principală de lucru a specialistului pentru protecția drepturilor copilului și a asistentului social, prin intermediul căreia evaluează necesitățile copilului și ale familiei lui în colaborare cu ei, coordonează, monitorizează, evaluează și susține copilul și familia acestuia pentru a beneficia de servicii și prestații sociale care să răspundă acestor necesități;

echipă multidisciplinară – grupul convocat de specialistul pentru protecția drepturilor copilului sau în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar, compus din profesioniști din diferite domenii, cu atribuții în protecția copilului, care colaborează în scopul prevenirii și/sau soluționării cazurilor copiilor;

plan individualizat de asistență – documentul prin care se realizează planificarea serviciilor, prestațiilor și a măsurilor de protecție a copilului, în baza evaluării complexe a acestuia și a familiei sale;

violență împotriva copilului – forme de rele tratamente produse de către părinți/reprezentanți legali/persoană în grija căreia se află copilul sau de orice altă persoană, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea, demnitatea și moralitatea, care include tipurile de violență definite în articolul 2 al Legii nr. 45 din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie;

neglijarea copilului – omisiunea sau ignorarea voluntară sau involuntară a responsabilităților privind creșterea și educarea copilului, fapt care pune în pericol dezvoltarea fizică, mintală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului. Neglijarea poate lua următoarele forme:

a) *neglijare alimentară* – privarea copilului de hrană sau malnutriția copilului;

b) *neglijare vestimentară* – lipsa îmbrăcăminte și/sau a încălțăminte, în special lipsa îmbrăcăminte și/sau încălțăminte necesare pentru perioada rece a anului;

c) *neglijare a igienei* – nerespectarea normelor generale de igienă personală, condiții de locuit insalubre, care amenință viața și sănătatea copilului;

d) *neglijare medicală* – lipsa sau refuzul îngrijirilor medicale necesare pentru protecția vieții, integrității corporale și sănătății copilului, neadresarea la lucrătorii medicali în cazurile de urgență;

e) *neglijare educațională* – refuzul încadrării copilului în instituție școlară, neșcolarizarea copilului;

f) *neglijare emoțională* – ignorarea problemelor psiho-emoționale ale copilului;

g) *neglijare în supraveghere* – punerea sau lăsarea copilului în condiții și circumstanțe în care lipsa de supraveghere poate conduce la îmbolnăvirea, traumatismul copilului, exploatarea copilului sau decesul acestuia;

pericol iminent – circumstanțe care indică în mod cert la existența elementelor constitutive ale unei infracțiuni contra vieții și/sau sănătății copilului, și care au sau pot avea impact grav asupra integrității fizice și/sau psihice a acestuia;

luarea copilului de la părinți – procedură, prin care copilul este separat de părinți sau de persoanele în grija cărora se află acesta, efectuată în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Codului familiei;

plasament – măsura de protecție a copilului separat de părinți, prin care se asigură condiții pentru creșterea și îngrijirea acestuia în servicii sociale de plasament;

plasament de urgență – plasamentul copilului ale cărui viață și sănătate se află în pericol iminent, indiferent de mediu, pentru o perioadă de până la 72 ore;

plasament planificat – plasamentul copilului într-un serviciu social, pentru o perioadă determinată de timp, conform prevederilor planului individualizat de asistență;

specialist pentru protecția drepturilor copilului – funcționar public din cadrul primăriei care realizează activități de suport pentru îndeplinirea atribuțiilor autorității tutelare locale.

Articolul 4. Principiile în domeniul protecției copilului în situație de risc și a copilului separat de părinți

Protecția copilului se realizează conform următoarelor principii:

- a) asigurarea și promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului;
- b) respectarea priorității creșterii și educării copilului în familie;
- c) dreptul prioritar al părinților de a educa copiii conform propriilor convingeri și responsabilitatea primară a părinților pentru creșterea, educarea și protecția copilului;
- d) obligația statului de asigura asistența necesară familiei în creșterea și educarea copiilor;
- e) egalitatea șanselor și nediscriminarea;
- f) cooperarea intersectorială și intervenția multidisciplinară;
- g) asistența individualizată pentru fiecare copil;
- h) respectarea demnității copilului;
- i) asigurarea participării copilului în luarea deciziilor care îl privesc, ținând cont de vârsta și de gradul său de maturitate;
- j) asigurarea continuității în creșterea și educarea copilului, ținând cont de originea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică, în cazul luării unei măsuri de protecție;
- k) celeritate în luarea oricărei decizii cu privire la copil;

l) responsabilitatea autorităților pentru asigurarea protecției împotriva violenței, neglijării și exploatării copilului.

Articolul 5. Cadrul general de activitate al autorităților tutelare

(1) Autoritățile tutelare trebuie să întreprindă toate măsurile necesare pentru asistența și suportul copiilor și familiilor acestora, în scopul prevenirii separării copilului de mediul familial sau, după caz, în scopul (re)integrării acestuia în familie.

(2) Plasamentul copilului poate fi dispus de autoritățile tutelare numai în cazul în care, în baza evaluărilor, se constată că menținerea copilului alături de părinți nu este posibilă sau contravine interesului superior al acestuia.

(3) În cazul separării copilului de familie, autoritatea tutelară teritorială va dispune plasamentul copilului, ținând cont de prioritatea plasamentului copilului sub tutelă în familia extinsă, față de celelalte tipuri de plasament și, în caz de imposibilitate, de prioritatea plasamentului copilului în serviciile de tip familial, față de serviciile de tip rezidențial.

Capitolul II

Atribuțiile autorităților tutelare în domeniul protecției copilului

Articolul 6. Atribuțiile autorității tutelare locale

(1) Autoritățile tutelare locale au următoarele atribuții:

- a) asigură recepționarea și înregistrarea sesizărilor privind încălcarea drepturilor copilului, se autosesizează personal în cazul identificării copiilor în situație de risc;
- b) coordonează examinarea sesizărilor privind încălcarea drepturilor copilului;
- c) întreprinde, în limita atribuțiilor sale, în cooperare cu autoritatea tutelară teritorială, acțiunile necesare pentru prevenirea separării copilului de mediul familial sau pentru (re)integrarea copilului în familie;
- d) asigură evaluarea familiilor cu copii în situație de risc și a copiilor separați de părinți;
- e) asigură luarea copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află acesta, în cazul existenței unui pericol iminent pentru viața și sănătatea lui;
- f) asigură plasamentul de urgență al copiilor separați de părinți;
- g) asigură instituirea tutelei/curatelei asupra copiilor ai căror părinți sunt plecați peste hotare;
- h) asigură luarea și scoaterea din evidență a familiilor cu copii în situație de risc și a copiilor separați de părinți;
- i) participă la procedura de luare a copilului de la părinți;
- j) eliberează și transmite autorității tutelare teritoriale avize privind plasamentul planificat al copiilor;
- k) cooperează cu instituțiile, structurile și serviciile cu atribuții în domeniul protecției copilului la nivel local;
- l) coordonează procesul de monitorizare a situației familiilor cu copii în situație de risc și a copiilor separați de părinți;

m) coordonează procesul de analiză a situației la nivel local în domeniul protecției copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți;

n) planifică și decide în privința realizării măsurilor de informare a populației privind drepturile copilului;

o) întreprinde măsurile necesare, în limita atribuțiilor sale, pentru respectarea drepturilor patrimoniale ale copiilor rămași fără ocrotire părintească;

p) colaborează cu autoritățile tutelare teritoriale și centrale, privind protecția copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți, inclusiv prin informarea reciprocă pe problemele de interes comun.

(2) Autoritatea tutelară locală exercită atribuțiile sale direct sau prin intermediul specialistului pentru protecția drepturilor copilului, angajat în cadrul primăriei.

Articolul 7. Atribuțiile autorității tutelare teritoriale

Autoritățile tutelare teritoriale au următoarele atribuții:

a) recepționează, înregistrează și referă, conform competenței, sesizările privind încălcarea drepturilor copilului;

b) acordă sprijin, în limita atribuțiilor, autorităților tutelare locale în procesul de identificare, evaluare și asistență a copiilor în situație de risc și copiilor separați de părinți și participă la acest proces, în caz de necesitate;

c) întreprinde, în colaborare cu autoritatea tutelară locală, acțiunile necesare pentru prevenirea separării copilului de mediul familial sau pentru (re)integrarea lui în familia biologică;

d) asigură plasamentul planificat al copiilor separați de părinți;

e) asigură stabilirea /retragerea statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească și de copil rămas fără ocrotire părintească;

f) asigură stabilirea statutului de copil adoptabil;

g) ține evidența copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească și a copiilor rămași fără ocrotire părintească aflați în plasament planificat, recepționează/sistematizează datele privind copiii aflați în evidența autorităților tutelare locale;

h) asigură reprezentarea intereselor și drepturilor copiilor în instanța de judecată;

i) asigură cooperarea dintre instituțiile, structurile și serviciile cu atribuții în domeniul protecției copilului la nivel teritorial;

j) determină necesitățile de formare profesională a specialiștilor implicați în protecția copilului în domeniul respectării drepturilor copilului;

k) efectuează analiza datelor privind situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială respectivă și prezintă propuneri Consiliului raional/municipal privind instituirea sau dezvoltarea serviciilor sociale conform necesităților identificate;

l) întreprinde măsuri de informare a populației privind drepturile copilului;

m) colaborează cu autoritățile tutelare locale, teritoriale și centrale, privind protecția copiilor, inclusiv prin informarea reciprocă pe problemele de interes comun.

Capitolul III

Identificarea, evidența și asistența copiilor în situație de risc

Articolul 8. Identificarea copiilor în situație de risc

Autoritatea tutelară locală este obligată să se autosesizeze și/sau să asigure recepționarea și înregistrarea sesizărilor despre copiii aflați în următoarele situații:

- a) sînt supuși violenței ;
- b) sînt neglijați;
- c) practică vagabondajul, cerșitul, prostituția;
- d) sînt lipsiți de îngrijire și supraveghere din partea părinților din cauza absenței acestora de la domiciliu din motive necunoscute;
- e) părinții au decedat;
- f) trăiesc în stradă, au fugit sau au fost alungați de acasă;
- g) părinții refuză să-și exercite obligațiile părintești privind creșterea și îngrijirea copilului;
- h) sînt abandonati de părinți;
- i) părinții au fost declarați prin hotărîre judecătorească ca fiind incapabili.

Articolul 9. Evaluarea situației copilului, evidența și asistența copiilor în situație de risc

(1) Autoritatea tutelară locală de la locul aflării copilului dispune evaluarea inițială a situației copilului de către specialistul pentru protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar, cu implicarea în procesul de evaluare, după caz, a altor specialiști relevanți din domeniul ocrotirii sănătății, educației, ordinii publice etc.:

- a) în termen de 24 de ore – în cazul primirii informațiilor menționate la literele a) – c) din articolul 8;
- b) imediat – în cazul în care din conținutul sesizării se constată existența unui pericol iminent pentru copil, precum și în cazul primirii informațiilor menționate la literele d) – i) din articolul 8.

(2) În cazul în care situațiile de risc pentru copil menționate la literele a) – b) din articolul 8 s-au produs în afara familiei, măsurile specificate în alineatul (1) se întreprind cu acordul prealabil al părinților/reprezentantului legal al copilului, cu excepția cazurilor în care dezacordul acestora contravine interesului superior al copilului.

(3) În cazul în care situațiile menționate la literele a) – c) din articolul 8 s-au produs într-un serviciu de plasament, autoritatea tutelară locală de la locul aflării copilului întreprinde măsurile prevăzute în alineatul (1), asigurînd măsuri de securitate pentru viața și sănătatea copilului și informînd imediat autoritatea tutelară teritorială, care va decide asupra măsurilor de protecție a copilului.

(4) Dacă în urma evaluării inițiale se confirmă situația de risc pentru copil, autoritatea tutelară locală dispune imediat luarea în evidență a copilului în situație de risc.

(5) Registrul de evidență a copiilor în situație de risc se ține de către autoritatea tutelară locală, fiind completat de către specialistul pentru protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar.

(6) Evaluarea, asistența și monitorizarea copilului în situație de risc se realizează conform managementului de caz, aprobat de autoritatea centrală pentru protecția copilului.

(7) În cazul recepționării informației despre copiii aflați în situația menționată la litera h) din articolul 8, autoritatea tutelară locală sau specialistul pentru protecția drepturilor copilului participă la întocmirea actului de abandon al copilului într-o instituție sau a procesului-verbal privind găsirea copilului.

(8) În cazul în care locul aflării copilului este altul decât domiciliul părinților, autoritatea tutelară locală sesizează autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul părinților, în scopul prezentării datelor necesare pentru realizarea evaluării inițiale și complexe a situației copilului.

Articolul 10. Luarea copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află copilul

(1) În cazul în care în rezultatul evaluării inițiale se constată existența unui pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului, autoritatea tutelară de la locul aflării acestuia dispune imediat luarea copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află copilul, comunicând acest fapt procurorului în termen de cel mult 24 de ore.

(2) Procedura de luare a copilului de la părinți sau persoanele în grija cărora se află copilul se efectuează cu participarea obligatorie a autorității tutelare locale sau în lipsa acesteia a specialistului pentru protecția drepturilor copilului, asistentului social comunitar, medicului de familie, asistentului medicului de familie și a ofițerului operativ de sector.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1), autoritatea tutelară locală, în termen de 3 zile lucrătoare, va porni o acțiune în instanța judecătorească privind decăderea din drepturile părintești sau luarea copilului de la părinți fără decăderea lor din aceste drepturi. Dacă această cerință nu este îndeplinită, copilul va fi înapoiat imediat părinților.

(4) Cu excepția situațiilor prevăzute la alin. (1) luarea copilului de la părinți se efectuează numai în baza hotărârii instanței de judecată privind decăderea din drepturi părintești sau hotărârii instanței de judecată privind luarea copilului fără decădere din drepturi părintești conform prevederilor articolelor 67-69, 71-73 ale Codului Familiei.

Capitolul IV

Protecția copiilor separați de părinți

Articolul 11. Plasamentul de urgență

(1) Autoritatea tutelară locală, emite dispoziția privind plasamentul de urgență al copilului cu informarea despre acest fapt a autorității tutelare teritoriale de la locul plasamentului copilului, în cazul luării copilului de la părinți în condițiile art. 10 alin.

(1) sau în cazul lipsei părinților la momentul identificării din cauza situațiilor specificate la literele d) - h) din articolul 8.

(2) Ținând cont de interesul superior al copilului, acesta poate fi plasat de urgență în:

a) familia rudelor sau a altor persoane cu care a stabilit relații apropiate (vecini, prieteni de familie etc.), care doresc să primească/mențină copilul pentru creștere și educație în familia lor, în baza cererii scrise a acestora, pornind de la necesitatea asigurării stabilității și continuității în îngrijirea, creșterea și educarea copilului, ținând cont de originea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică;

b) servicii de plasament de tip familial;

c) servicii de plasament de tip rezidențial.

(3) Copilul separat de părinți poate fi plasat de urgență pe un termen de până la 72 ore, cu posibilitatea prelungirii termenului de plasament până la 45 zile, perioadă în care se efectuează evaluarea complexă a situației copilului.

Articolul 12. Plasamentul planificat al copiilor

(1) Plasamentul planificat al copilului se efectuează în baza dispoziției autorității tutelare teritoriale, cu avizul autorității tutelare locale și numai în baza avizului pozitiv al Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate, modul de organizare și funcționare a căreia este aprobat de Guvern.

(2) Copiii pot fi plasați în:

a) serviciul de tutelă/curatelă;

b) serviciul de plasament de tip familial (casă de copii de tip familial, asistență parentală profesionistă);

c) serviciul de plasament de tip rezidențial (casă comunitară, centru de plasament temporar, alte tipuri de instituții rezidențiale).

Articolul 13. Copiii ai căror părinți sînt plecați peste hotare

(1) Informația privind identificarea copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat la muncă peste hotare se prezintă autorității tutelare locale de către:

a) administrația instituțiilor educaționale – semestrial , pînă la data de 30 octombrie și 30 aprilie;

b) specialistul pentru protecția drepturilor copilului, asistentul social comunitar, medicul/asistentul medicului de familie, ofițerul operativ de sector – în termen de 3 zile din momentul identificării copilului.

(2) În baza informației menționate în alineatul (1), autoritatea tutelară locală dispune efectuarea evaluării situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar și emite, cu consimțământul părinților/unicului părinte, dispoziția de instituire a tutelei/curatelei conform prevederilor legislației, dacă în urma evaluării inițiale se constată că condițiile de creștere și educare a copilului sînt adecvate

(3) Evaluarea situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar se efectuează în termen de până la 30 zile.

(4) Părinții/unicul părinte care pleacă peste hotare pe un termen mai mare de trei luni și ai căror copii rămân în Republica Moldova urmează să informeze în prealabil autoritatea tutelară locală despre persoana în grija căreia rămîne copilul.

Capitolul V

Determinarea statutului copilului

Articolul 14. Copiii rămași temporar fără ocrotire părintească

(1) Statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească se stabilește copiilor:

a) ai căror părinți lipsesc pentru o perioadă mai mare de 30 zile din cauza aflării la tratament în condiții de staționar în instituții medicale, fapt confirmat în baza certificatului medical eliberat de instituțiile medicale corespunzătoare;

b) ai căror părinți nu au posibilitate să-și îndeplinească obligațiile de creștere și educare a copiilor din cauza unor probleme grave de sănătate, fiind țintuiți la pat, fapt confirmat prin certificatul consiliului de expertiză medicală a vitalității sau certificatul medical eliberat de instituția medicală care supraveghează pacientul;

c) ai căror părinți se află în arest, fapt confirmat prin hotărîrea instanței de judecată;

d) luați de la părinți fără decădere din drepturile părintești, fapt confirmat prin hotărîrea instanței de judecată;

e) ai căror părinți lipsesc, fiind anunțați în căutare de către organele de drept pentru comiterea de infracțiuni, fapt confirmat prin actul eliberat de organele de poliție;

f) ai căror părinți sînt pedepsiți cu privațiune de libertate, fapt confirmat prin hotărîrea instanței de judecată;

g) ale căror date de identitate nu sînt cunoscute;

h) în privința părinților cărora se află în proces de derulare procedurile privind decăderea din drepturile părintești, lipsirea de capacitatea de exercițiu, declararea ca fiind dispăruți fără urmă sau decedați..

(2) Statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească se retrage în cazul:

a) recunoașterii sau stabilirii paternității, conform prevederilor alineatelor (5)-(6) ale articolului 47 și articolului 48 din Codul familiei;

b) încetării circumstanțelor expuse în literele a) și b) din alineatul (1) al prezentului articol și constatării faptului că părintele/părinții sînt apti să-și îndeplinească drepturile și obligațiile privind creșterea și educația copiilor, confirmat prin avizul autorității tutelare locale de la domiciliul părinților;

c) prezentării adeverinței de eliberare din instituțiile penitenciare sau de eliberare de sub arest a mamei/tatălui copilului și a cererii acestora depuse la autoritatea tutelară teritorială care a stabilit statutul copilului cu privire la înapoierea copilului, precum și avizului autorității tutelare locale de la domiciliul părinților privind oportunitatea înapoierii copilului pentru educație mamei/tatălui, întocmit în

baza evaluării de către asistentul social comunitar a garanțiilor morale și a condițiilor materiale ale părinților;

d) anulării hotărîrii instanței de judecată de luare a copilului de la părinți fără decădere din drepturile părintești;

e) pronunțării hotărîrii instanței de judecată privind înapoierea copilului care a fost luat de la părinți fără decăderea din drepturile părintești conform procedurii judiciare;

f) scoaterii persoanei de sub urmărire penală, precum și încetării urmăririi penale în condițiile articolelor 284 și 285 ale Codului de procedură penală;

g) dobîndirii de către copil a capacității depline de exercițiu;

h) obținerii documentelor ce confirmă identitatea copilului ale cărui date de identitate nu erau cunoscute, a datelor despre părinți, în baza avizului autorității tutelare locale de la domiciliul părinților privind oportunitatea înapoierii copilului, întocmit în baza evaluării de către asistentul social comunitar a garanțiilor morale și a condițiilor materiale ale părinților.

Articolul 15. Copiii rămași fără ocrotire părintească

Statutul de copil rămas fără ocrotire părintească se stabilește copiilor ai căror părinți:

a) sînt decedați, fapt confirmat prin certificatul de deces;

b) au fost decăzuți din drepturile părintești, fapt confirmat prin hotărîrea instanței de judecată;

c) au fost declarați ca fiind incapabili, fapt confirmat prin hotărîrea instanței de judecată;

d) au fost declarați dispăruți fără urmă, fapt confirmat prin hotărîrea instanței de judecată;

e) au fost declarați decedați, fapt confirmat prin hotărîrea instanței de judecată;

f) i-au abandonat, fapt confirmat prin hotărîrea instanței de judecată.

(2) Statutul de copil rămas fără ocrotire părintească se retrage în cazul:

a) anulării hotărîrii instanței de judecată privind decăderea din drepturile părintești;

b) restabilirii în drepturile părintești a mamei/tatălui copilului;

c) adopției copilului, încuviințate prin hotărîrea instanței de judecată;

d) recunoașterii sau stabilirii paternității, conform prevederilor alineatelor (5)-(6) ale articolului 47 și articolului 48 din Codul familiei;

e) anulării hotărîrii instanței de judecată privind declararea părintelui ca fiind incapabil;

f) hotărîrii instanței de judecată de declarare a capacității depline de exercițiu a mamei/tatălui copilului;

g) anulării hotărîrii instanței de judecată privind declararea părintelui ca fiind dispărut fără urmă;

h) anulării hotărîrii instanței de judecată privind declararea părintelui ca fiind decedat;

i) dobîndirii de către copil a capacității depline de exercițiu.

Articolul 16. Termenul de determinare a statutului de copilul rămas temporar fără ocrotire părintească sau rămas fără ocrotire părintească

(1) Autoritatea tutelară teritorială în evidența căreia se află copilul, în cooperare cu autoritatea tutelară locală, întreprinde acțiunile necesare pentru (re)integrarea în familie a copilului sau stabilirea statutului copilului, acțiuni care, cumulativ, nu vor depăși termenul de 6 luni.

(2) Măsurile de (re)integrare a copilului în familie se efectuează conform unui plan individualizat de asistență.

Articolul 17. Stabilirea statutului copilului

(1) Dispozițiile de stabilire sau de retragere a statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească se emit de către autoritățile tutelare teritoriale.

(2) Concomitent cu emiterea dispoziției de stabilire a statutului de copil rămas fără ocrotire părintească, autoritatea tutelară teritorială emite dispoziția privind stabilirea statutului de copil adoptabil, luarea în evidență a acestuia și întreprinderea măsurilor pentru adopția copilului conform prevederilor legislației, cu excepția copiilor rămași fără ocrotire părintească care sînt plasați sub tutelă/curatelă în familia extinsă.

Articolul 18. Evidența copiilor separați de părinți

(1) Evidența copiilor separați de părinți se efectuează de către:

- a) autoritatea tutelară locală care a dispus plasamentul de urgență sau instituirea tutelei/curatelei asupra copiilor ai căror părinți sînt plecați peste hotare;
- b) autoritatea tutelară teritorială care a emis dispoziția de plasament planificat;
- c) autoritatea centrală pentru protecția copilului, în baza datelor prezentate de autoritățile tutelare teritoriale.

(2) Ținerea registrelor de evidență a copiilor separați de părinți se efectuează de autoritatea tutelară locală și, respectiv, specialiștii responsabili din cadrul autorităților tutelare teritoriale.

Capitolul VI

Cooperarea în domeniul protecției copilului

Articolul 19. Cooperarea dintre autoritățile tutelare

Autoritățile tutelare locale și teritoriale din diferite unități administrativ-teritoriale sînt obligate să coopereze în domeniul protecției copilului prin obținerea și transmiterea informațiilor și documentelor necesare pentru identificarea, evaluarea, acordarea asistenței și stabilirea statutului copiilor.

Articolul 20. Cooperarea intersectorială

Angajații autorităților publice centrale și locale, structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul/sau subordonate acestora, care activează în domeniul asistenței

sociale, educației, ocrotirii sănătății, organelor de drept, în conformitate cu mecanismul de cooperare intersectorială aprobat de Guvern, sînt obligați:

a) să transmită autorității tutelare competente sesizările privind copiii în situație de risc, , precum și privind cazurile de abuz, neglijare și exploatare a copiilor în cadrul serviciilor sociale, instituțiilor medicale, educaționale, culturale;

b) să participe la activitatea echipelor multidisciplinare în procesul de evaluare inițială și complexă a situației copilului la solicitarea autorității tutelare locale, precum și la elaborarea și implementarea planului individualizat de asistență;

c) să realizeze măsuri de prevenire a situațiilor de risc pentru copii.

Capitolul VII

Răspunderea

Articolul 21. Respectarea termenelor și procedurilor în activitatea autorităților tutelare

(1) Autoritățile tutelare sînt obligate să respecte termenele și procedura în procesul identificării, luării în evidență, plasamentului, stabilirii statutului, monitorizării situației copiilor și prezentării informației autorităților de resort conform prevederilor prezentei legi, regulamentului de activitate aprobat de Guvern și altor acte normative.

(2) În caz de nerespectare a termenelor și procedurilor prevăzute de legislație, persoanele responsabile pot fi trase la răspundere în condițiile legislației.

Articolul 22. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală, în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Sînt pasibile de răspundere acțiunile/inacțiunile autorităților, instituțiilor sau persoanelor responsabile, și anume:

a) nerespectarea condițiilor legale de recepționare și înregistrare a sesizărilor despre copiii în situație de risc;

b) încălcarea fără motive întemeiate a termenului stabilit de lege pentru inițierea sau desfășurarea procedurii de evaluare inițială a situației copilului și de stabilire a statutului acestuia ori de (re)integrare a lui în familia biologică;

c) asistența sau monitorizarea necorespunzătoare a copiilor în situație de risc, a copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească și a copiilor rămași fără ocrotire părintească;

d) tergiversarea, fără motive întemeiate, a prezentării către autoritatea centrală pentru protecția copilului a informației despre copiii separați de părinți, copiii rămași temporar fără ocrotire părintească și copiii rămași fără ocrotire părintească;

e) neasigurarea controlului asupra condițiilor de întreținere, educație și instruire în familie a copiilor în situație de risc aflați în evidență, precum și a copiilor aflați în plasament;

f) plasarea neîntemeiată sau cu încălcarea condițiilor stabilite de lege în serviciul de plasament de tip rezidențial a copilului separat de părinți, rămas temporar fără ocrotire părintească sau celui rămas fără ocrotire părintească;

g) încălcarea fără motive întemeiate a termenului prevăzut de legislație pentru sesizarea autorității tutelare despre copiii în situație de risc;

h) neîndeplinirea, fără motive întemeiate, de către părinți sau persoanele care îi înlocuiesc, sau alte persoane în grija cărora se află copiii abilitați prin lege a dispozițiilor legitime ale autorității tutelare, în scopul asigurării respectării drepturilor și intereselor copiilor;

i) neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligațiilor părintești, dacă aceasta a cauzat plasamentul de urgență a copilului din familie;

j) eschivarea sub orice formă a părinților sau a persoanelor care îi înlocuiesc de la procesul de reintegrare a copilului în familie;

k) aflarea copilului în pericol iminent din cauza lipsei de supraveghere din partea părinților, reprezentanților legali sau altor persoane în grija cărora se află copilul.

(3) Prejudiciul material și moral cauzat copilului de către persoane fizice sau juridice urmează a fi reparat în modul stabilit de legislație.

Capitolul VIII

Dispoziții finale și tranzitorii

Articolul 23

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

c) va elabora și va adopta actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Codul familiei nr.1316-XVI din 26 octombrie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2001, nr. 47-48, art. 210), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

a) la articolul 3, cuvintele „condițiile, modalitatea, formele și efectele protecției juridice a copiilor orfani și a celor rămași fără ocrotire părintească sau aflați în alte situații vulnerabile” se exclud;

b) în articolul 71 alineatul (3) sintagma „7 zile” se substituie cu sintagma „3 zile lucrătoare”;

c) capitolul 17 se abrogă.

Președintele Parlamentului